

زندگی ما شبیه زندگی حضرت محمد (ص) و امام صادق (ع) است؟

برای مسلمانان جهان، هفدهم ربیع‌الاول با فرخنده زادروز حضرت محمد مصطفی (ص) و امام صادق (ع) تداعی می‌شود و این اتفاق بزرگ، جشنی ماندگار را برای مسلمانان جهان رقم زده، زیرا امروز آغاز پیچ بزرگی در تاریخ است و خداوند در چنین روزی، برکت را بر جهانیان نازل کرد و رحمت للعالمین را به میان بندگان فرستاد تا کامل‌ترین دینش را چهل سال پس از زادروز پیامبرش نازل کند.

برای مسلمانان جهان، هفدهم ربیع‌الاول با فرخنده زادروز حضرت محمد مصطفی (ص) و امام صادق (ع) تداعی می‌شود و این اتفاق بزرگ، جشنی ماندگار را برای مسلمانان جهان رقم زده، زیرا امروز آغاز پیچ بزرگی در تاریخ است و خداوند در چنین روزی، برکت را بر جهانیان نازل کرد و رحمت للعالمین را به میان بندگان فرستاد تا کامل‌ترین دینش را چهل سال پس از زادروز پیامبرش نازل کند.

روایت شده که وقتی پیامبر اسلام (ص) دیده به جهان گشود، مردی یهودی نزد قریشیان رفت و گفت: آیا امشب در میان شما کودکی به دنیا آمده است؟ گفتند: آری. گفت: مرا نزد او ببرید تا ببینمش. قریش همراه او حرکت کردند و نزد آمنه رفتند و به او گفتند: کودک خود را بیاور تا او را بنگریم. مرد یهودی کودک را گرفت و به او نگاه کرد و سپس با مشاهده خالی که بین شانه‌های کودک بود، بیهوش شد. پس از اینکه به هوش آمد، مردان قریشی به او گفتند: چرا بیهوش شدی؟ گفت: «مقام نبوت، تا روز قیامت از بنی اسرائیل بیرون رفت. سوگند به خدا این کودک همان پیامبری است که آن‌ها را به هلاکت می‌رساند. شادمان شوید. سوگند به خدا این مولود شکوه و عظمت شگفتی به شما می‌بخشد و زبانزد مردم مشرق و مغرب خواهد شد».

جابر بن عبدالله انصاری روایت کرده که حضرت رسول اکرم (ص) فرمود: «من شبیه‌ترین مردم به حضرت آدم هستم و حضرت ابراهیم، شبیه‌ترین مردم به من بود. همچنین حق تعالی نام مرا در تورات و انجیل بسیار یاد کرده و کلام خود را به من تعلیم نموده، نام مرا از نام‌های بزرگوار خود برگرفته است. او محمود است و مرا محمد نام نهاده. در تورات هم مرا «احید» نامید، زیرا به واسطه توحید و یگانه پرستی، جسدهای امت من بر آتش جهنم حرام گردیده است. در کتاب مقدس ترسایان مرا «احمد» نامید، زیرا من در میان آسمان محمودم و امت من حمد کنندگان‌اند. در زبور هم مرا «ماحی» نامید، زیرا به سبب من، زمین عبادت بت‌ها را محو می‌کند. در قرآن نیز مرا «محمد» نامید، زیرا در قیامت همه امت‌ها مرا ستایش خواهند کرد، چون در روز قیامت، هیچ کس جز به اذن من شفاعت نخواهد کرد».

پیامبر اعظم - صلی الله علیه وآله - با مرکب تفکر و تعقل از مرز ماده و طبیعت عبور کرده و در آن سوی این پدیده‌های چشمگیر و در همان حال ناپایدار و زودگذر، به پدید آورنده و آفریدگار نیرومند و دانا و ابدی و ازلی می‌اندیشید و محصول آن، روی آوردن به وی با همه وجود و تسلیم در برابر او بود.

پیامبر - صلی الله علیه وآله - الگو است. «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ» (الأحزاب/۲۱). گاه رفتارمان هیچ شباهتی به پیغمبر - صلی الله علیه وآله - ندارد. پیغمبر (ص) راست می‌گفت ما دروغ می‌گوییم، پیغمبر - صلی الله علیه وآله - امین بود ما...، پیغمبر - صلی الله علیه وآله - نماز می‌خواند، ما... .

سیره اخلاقی و رفتاری

سیره اخلاقی و رفتاری هرکس به صورت‌های گوناگون نمود پیدا می‌کند. گاهی اخلاق فردی گویای خصلت‌های شخصیتی افراد است. حضرت رسول - صلی الله علیه وآله - در اخلاق فردی، روش خاصی داشت که به بعضی آن‌ها اشاره می‌شود؛

پاکی و آراستگی

آراستگی و پاکی سر، صورت و لباس مورد تأکید اسلام است، زیرا خدا زیباست و زیبایی را دوست دارد. (وسائل الشیعه، ج ۳، ص ۳۴۰) خداوند زیبایی را برای بندگان می‌پسندد و ژولیدگی را برایشان روا نمی‌دارد؛ چنان که رسول خدا - صلی الله علیه وآله - فرمود: خداوند چرکین بودن و ژولیدگی را دشمن دارد. (نهج الفصاحه، ص ۱۵۰، ج ۷۴۱)

بهداشت دهان و دندان از عوامل مهم تأمین سلامتی است. توجه به این نکته بهداشتی دستور خداوند است؛ چنان که پیامبر - صلی الله علیه وآله - فرمود: آن قدر از سوی پروردگار به مسواک دستور یافتم که ترسیدم بر من واجب شود.

پیامبر (ص) به مسواک اهمیت ویژه می‌داد، پیوسته دندان‌های مبارکش پاک و سفید بود، دوستان خود را هم به مسواک کردن تأکید می‌کرد. ایشان همیشه پیش از خواب مسواک می‌زد. هرگاه می‌خواستید مسواک را بالای سر خود می‌گذاشت، و وقتی از خواب بیدار می‌شد، ابتدا مسواک می‌زد (بحارالانوار، ج ۱۶، ص ۳۱۹).

عطرآگینی

خوش بویی و استفاده از عطریات، موجب نشاط روحی می‌شود. افزون بر آن، برای دیگران نیز مسرت و نشاط می‌آورد. بالعکس، بوی بد دهان، بدن، لباس و جوراب مایه اذیت و رنجش خاطر دیگران می‌شود.

پیامبر (ص) همواره مواد خوش بوکننده استفاده می‌کرد، چنان که هرگاه از راهی عبور می‌کرد و دیگران به آنجا می‌رسیدند، به واسطه بوی عطر ایشان، می‌فهمیدند آن جناب از اینجا عبور کرده است (سنن النبی، ص ۶۳).

خرج کردن برای عطریات پسندیده است و اسراف به شمار نمی‌آید. بخشی از مخارج پیامبر - صلی الله علیه وآله - صرف خرید عطر و مواد خوش بوکننده می‌شد. به فرموده امام صادق (علیه السلام)، رسول خدا (ص) بیش از آنچه برای طعام خرج کند، در خرید عطریات خرج می‌کرد (بحارالانوار، ج ۱۶، ص ۲۴۸).

رعایت بهداشت

شستشوی بدن، نظافت لباس و گرفتن ناخن و شارب از عوامل نشاط آور و تأمین کننده سلامتی است. رسول خدا - صلی الله علیه وآله - همواره موهای سر و صورت را با «سدر» شستشو می‌داد. (همان، ج ۱۶، ص ۲۴۷) پیامبر اعظم (ص) هر جمعه ناخن‌ها را می‌گرفت، شارب را کوتاه می‌کرد و برای زدودن موها، بر بدن خویش نوره می‌کشید. (سنن النبی، ص ۹۴) آن حضرت روز جمعه پیش از آنکه برای اقامه نماز جمعه از خانه بیرون رود، ناخن‌هایش را می‌چید و شارب خود را کوتاه می‌کرد. (بحارالانوار، ص ۱۰۶)

غذا خوردن

سیره پیامبر (ص) درباره خوردن و آشامیدن و احترام به نعمت‌ها، بسیار جالب و آموزنده است. آن حضرت از اسارت شکم پرستی آزاد بود و از پرخوری پرهیز داشت. حضرت هر نوع غذایی که می‌خواست، قدرت تهیه آن را داشت و خود فرمود: ای ابوذر، جبرئیل خزینه‌های دنیا را برایم آورد و گفت: ای محمد! این‌ها کلید خزینه‌های دنیا هستند، می‌توانی از آن‌ها بهره‌گیری، بدون اینکه از جایگاه و نعمت‌های آخرت تو چیزی کم شود، ولی من گفتم: ای جبرئیل! مرا نیازی نیست. هرگاه سیر می‌شوم خدای را سپاس می‌گویم و اگر گرسنه شدم از او درخواست می‌کنم (عین الحیوه، ص ۳۰۶).

لباس پوشیدن

پیامبر (ص) به سادگی، عافیت جسمی و نوع سالم‌تر لباس دقت داشت. از این روی، لباس پنبه مورد علاقه آن حضرت بود. حضرت علی (علیه السلام) فرمود: لباس‌های پنبه‌ای بپوشید، زیرا لباس پیامبر خداست (پیشین، ص ۱۲۶) رسول خدا - صلی الله علیه وآله - هم بُرد یمانی می‌پوشید و هم جُبّه پشمین و خشن از پنبه و کتان (بحارالانوار، ج ۱۶، ص ۲۲۷).

همواره لباس را از طرف راست می‌پوشید، ولی هرگاه جامه را از تن بیرون می‌آورد از جانب چپ شروع می‌کرد و چون لباس نو می‌پوشید، لباس‌های کهنه را به فقیر می‌داد و می‌گفت: هرگاه آن لباس به تن فقیر است، دهنده آن در خیر و نگهداری خداوند خواهد بود (بحارالانوار، ص ۱۲۳).

عشق به نماز

در کتاب «امالی شیخ طوسی» از رسول خدا - صلی الله علیه وآله - روایت شده که فرمود: «ای اباذر! خدای عزوجل روشنی چشم

مرا در نماز قرار داده و آن را محبوب من گردانیده، همچنان که طعام را بر گرسنه و آب را بر تشنه محبوب ساخته است». سپس فرمود: «آدم گرسنه با خوردن غذا و تشنه با نوشیدن آب سیر می‌شود اما من با خواندن نماز سیر نمی‌شوم».

نماز جماعت

در تنبیه الخواطر آمده است که لقمان می‌گوید: پیامبر - صلی الله علیه وآله - صفوف ما را منظم می‌کرد که گویا مانند چوب‌های تیر هیچ گونه کجی نداشت و گاهی که می‌دید ما غفلت داریم تذکر می‌داد و لذا روزی هنگام تکبیرة الاحرام متوجه مردی شد که سینه‌اش جلوتر از دیگران است. فرمود: بندگان خدا، صفوف خود را منظم کنید، وگرنه بین دل‌هایتان اختلاف و تفرقه خواهد افتاد. پیامبر - صلی الله علیه وآله - در نماز دست به شانه‌های ما می‌گذاشت و می‌فرمود: منظم و صاف بایستید، وگرنه دل‌هایتان دچار تفرقه خواهد شد.

قرائت قرآن

شیخ ابوالفتوح رازی در «تفسیر» خود نقل کرده که رسول خدا - صلی الله علیه وآله - نمی‌خواستید تا «مسیحات» را تلاوت کند و می‌فرمود: در این سوره‌ها آیه ای است که از هزار آیه برتر است. گفتند: چه سوره‌هایی است، فرمود: حدید، حشر، صف، جمعه و تغابن.

در کتاب «مجمع البیان» روایت شده که حضرت علی (علیه السلام) فرمود: رسول خدا - صلی الله علیه وآله - سوره «سبح اسم ربک الاعلی» را دوست داشت و فرمود: اول کسی که گفت «سبحان ربی الاعلی» همانا میکائیل بود.